PISA peger på en dansk faglighedskrise

Fagligheden er under pres. PISA peger på hvorfor.

PISA 2025 tegner et bekymrende billede af udviklingen i danske elevers faglige resultater. De faglige resultater blandt danske elever er faldet markant. Tilbagegangen ses ikke kun i ét fag eller blandt en mindre gruppe elever. PISA 2025 viser fald i læsning, matematik og naturfag og peger samtidig på en række forhold, som kan være med til at forklare udviklingen.

Eleverne savner lærere. Færre elever oplever den individuelle og vedholdende støtte, der hjælper dem videre i læringen. Mange lærere oplever ikke at have de nødvendige muligheder for at tilpasse undervisningen til den enkelte elev. Samtidig møder mange elever en skolehverdag præget af uro, distraktioner og begrænsede muligheder for fordybelse.

Debatten om folkeskolen må derfor ikke kun handle om struktur, organisering eller trivsel. Den må også handle om skolens vigtigste opgave: at sikre, at børn lærer mest muligt.

PISA peger på en dansk læringskrise. Og hvis fagligheden skal løftes, må fokus være på, hvordan vi bedst sikrer, at flere børn får mulighed for at lære mere, mens de er i skolen

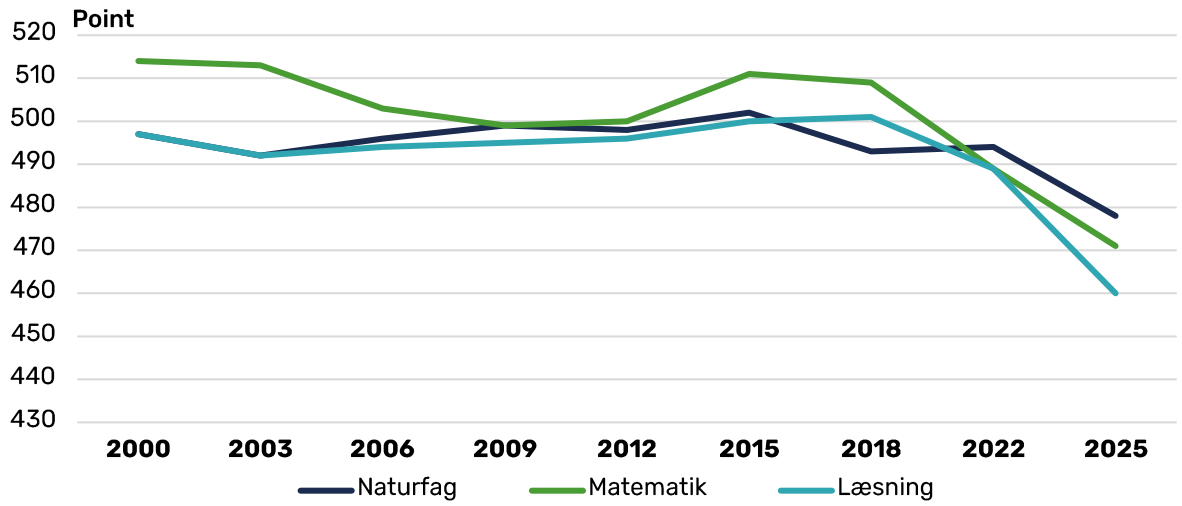
De faglige resultater falder

PISA 2025 viser en markant tilbagegang i danske elevers faglige resultater. Resultaterne er faldet i både læsning, matematik og naturfag sammenlignet med den seneste måling.

Faglighedskrisen handler heller ikke kun om de elever, der har størst faglige udfordringer. PISA viser samtidig, at færre elever præsterer på de højeste faglige niveauer, mens flere befinder sig blandt de fagligt svageste. Udviklingen peger derfor på et bredt faglighedsproblem.

Folkeskolens vigtigste opgave er at sikre, at alle børn udvikler de faglige kompetencer, de skal bruge videre i uddannelse, arbejdsliv og samfundsliv. Når resultaterne falder på tværs af fagområder, er det et tegn på, at denne opgave er blevet vanskeligere at løfte.

Figur 1 Efter mange års stabilitet er de faglige resultater faldet markant

Kilde: PISA 2025 – Hovedrapport

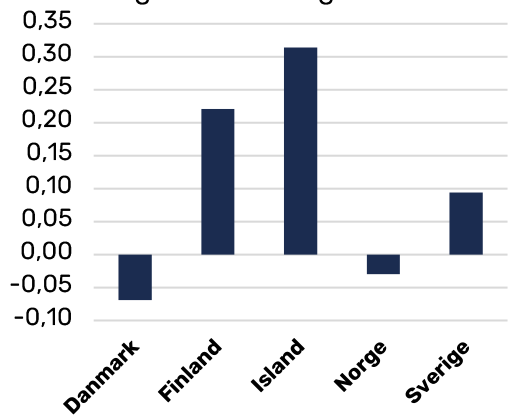
Elever oplever mindre af den støtte, der flytter læring

PISA viser, at elevernes oplevelse af lærerstøtte er faldet siden 2015, og Danmark ligger samtidig lavest blandt de nordiske lande målt på elevernes oplevelse af lærerstøtte. Udviklingen er imidlertid mere nuanceret end et generelt fald i lærerstøtte. Eleverne oplever fortsat i samme omfang som tidligere, at læreren hjælper dem med deres arbejde. Tilbagegangen ses især på de områder, der handler om individuel, vedholdende og differentieret støtte.

Det mest markante fald ses i andelen af elever, der oplever, at læreren bliver ved med at undervise, indtil de har forstået stoffet. Her er andelen faldet fra 75 pct. i 2015 til 66 pct. i 2025.

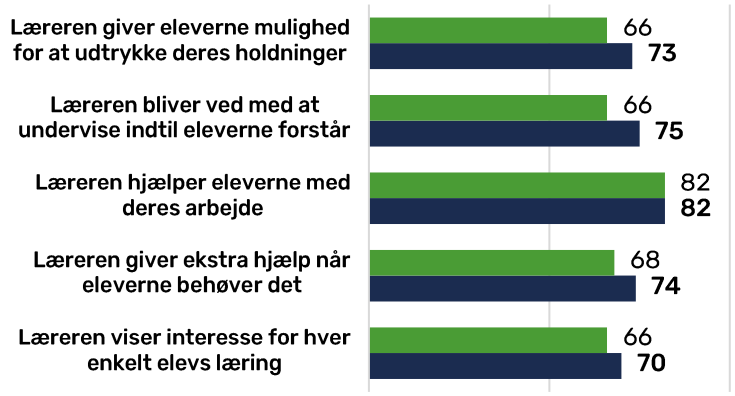
Netop denne type støtte er central for elevernes læring. Det er her misforståelser bliver opdaget. Det er her elever får hjælp til at komme videre, når undervisningen bliver vanskelig. Og det er her faglige forskelle kan indhentes, før de vokser sig store.

Figur 2 Lærerstøtten i Danmark er lav sammenlignet med øvrige nordiske lande

Anm: Figuren viser elevernes oplevelse af lærerstøtte i naturfag. Lærerstøtten er et indeks som er sammensat af de fem spørgsmål i figur 3. Højere værdier angiver mere støtte.
Kilde PISA 2025 Database | OECD

Figur 3 Faldet er størst i den individuelle og vedholdende lærerstøtte

Anm.: Figuren viser andel elever, der oplever lærerstøtte i hver time eller i de fleste timer, i henholdsvis 2015 og 2025.
Kilde: PISA 2025 Database | OECD

Udviklingen er derfor bekymrende. Ikke fordi lærerne hjælper eleverne mindre generelt, men fordi færre elever oplever den ekstra støtte og vedholdenhed, som ofte gør forskellen mellem at sidde fast og komme videre fagligt.

PISA fortæller os, hvordan eleverne oplever undervisningen. DLF's medlemsundersøgelse (se bilag) giver samtidig et indblik i de rammer, lærerne arbejder inden for. Lærerne peger især på tre forhold som afgørende for at styrke elevernes faglige udbytte:

- bedre støtte til elever med særlige behov
- flere tolærertimer
- bedre tid til at tilpasse undervisningen til den enkelte elev gennem forberedelse, efterbehandling og teamsamarbejde.

Samtidig vurderer et flertal af lærerne, at de ikke har tilstrækkelig tid til at forberede undervisningen inden for arbejdstiden.

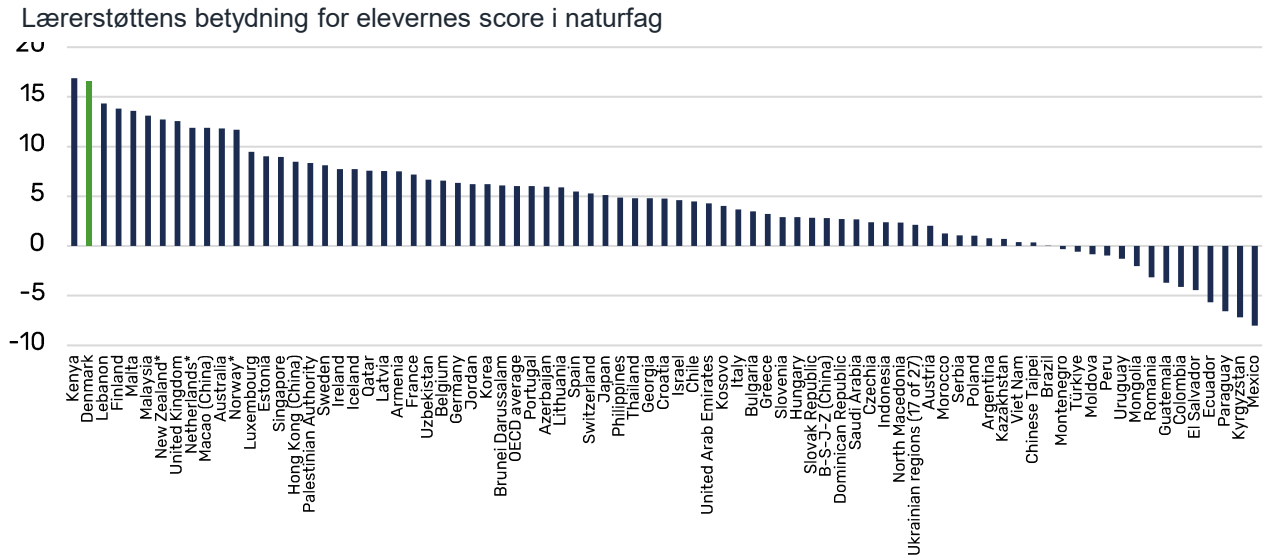
Det peger på en vigtig pointe: Udfordringen handler ikke om mindre engagement eller lavere ambitioner blandt lærerne. Tværtimod ved lærerne godt, hvad der skal til for at løfte elevernes

faglige udbytte. Spørgsmålet er, om rammerne giver mulighed for at omsætte den faglige viden til praksis for alle elever.

Undervisningens kvalitet betyder ekstra meget i Danmark

PISA viser samtidig, at lærerstøtte har usædvanlig stor betydning for danske elevers faglige resultater. Danmark ligger helt i toppen af OECD, når man ser på sammenhængen mellem lærerstøtte og faglige præstationer. Det er et af de mest bemærkelsesværdige resultater i PISA 2025.

Figur 4 Danmark er blandt de lande, hvor lærerstøtte betyder mest for elevernes faglige resultater

Kilde: PISA 2025 Database | OECD

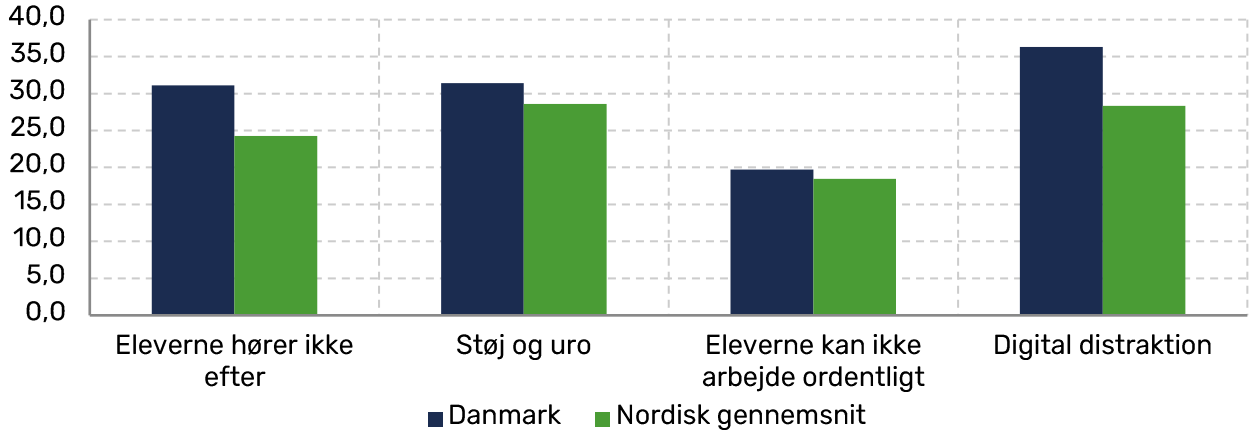
Undervisningens kvalitet er derfor helt central i diskussionen om faglighed. PISA-resultaterne peger på, at lærerens støtte, feedback og faglige guidning har ekstraordinær betydning for danske elevers læring.

PISA og medlemsundersøgelsen peger derfor i samme retning: Lærerne kan se, hvad den enkelte elev har brug for. Men de får ikke altid mulighed for at følge eleven helt frem til forståelsen.

Faglighed kræver koncentration

Læring forudsætter koncentration. Alligevel viser PISA, at danske elever møder undervisning præget af mere uro og flere forstyrrelser end elever i de øvrige nordiske lande.

Figur 5 Omkring hver tredje elev oplever uro og distraktioner i undervisningen

Figur 1. Andel elever, der oplever forholdet i de fleste eller alle naturfagstimer. Det nordiske gennemsnit er et uvægtet gennemsnit af Finland, Island, Norge og Sverige.
Kilde: PISA 2025 Database | OECD

Danmark ligger lavest blandt de nordiske lande på arbejdsro og klassemiljø. Samtidig oplever omkring hver tredje elev ofte støj og uro i undervisningen eller elever, der ikke hører efter. Mere end hver tredje elev oplever desuden ofte digitale forstyrrelser.

PISA viser samtidig, at bedre arbejdsro hænger tæt sammen med bedre faglige resultater. Når eleverne får bedre mulighed for at koncentrere sig og arbejde uforstyrret, øges deres faglige udbytte af undervisningen.

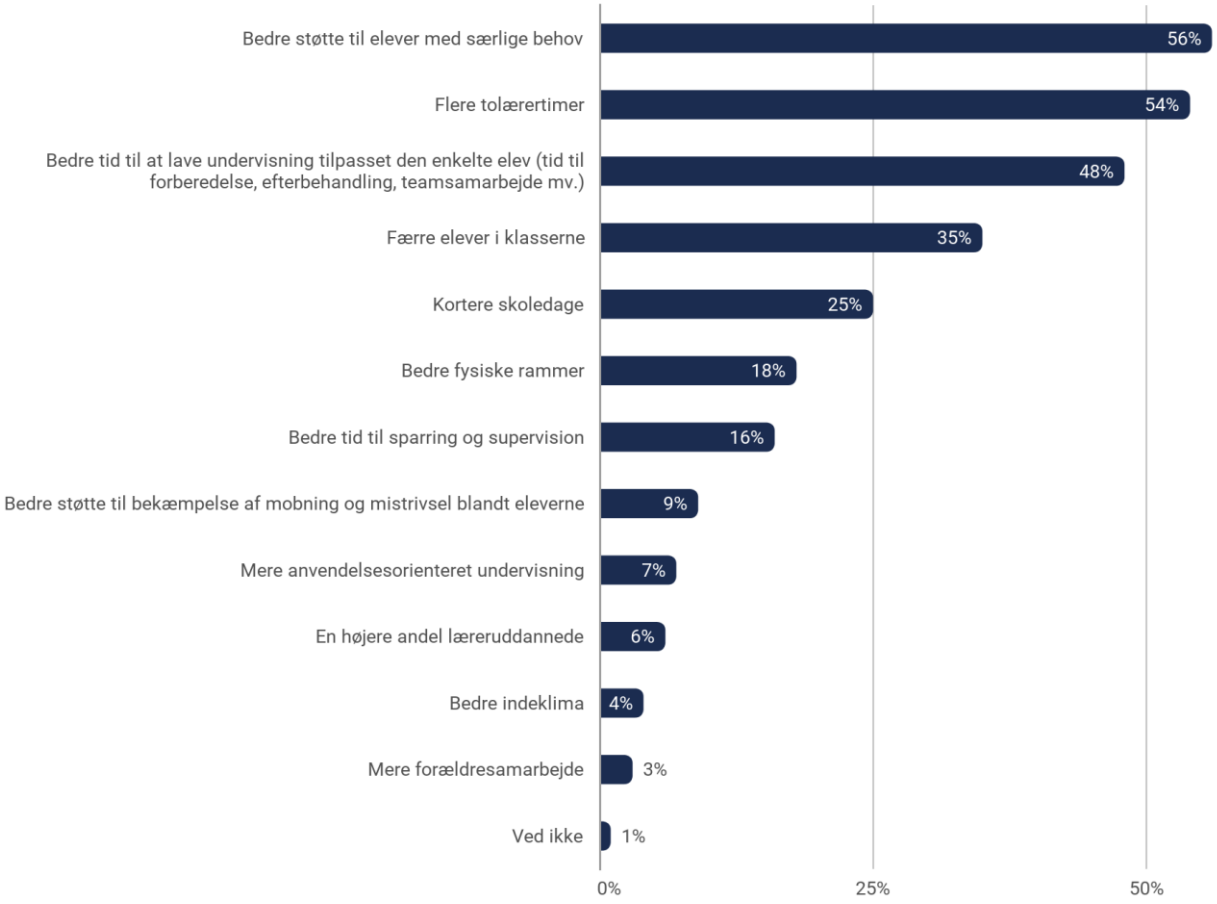
Derfor er arbejdsro ikke et spørgsmål ved siden af fagligheden. Det er en forudsætning for faglighed.

Bilag

Dette bilag indeholder informationer fra Danmark Lærerforenings medlemsundersøgelse, som er indsamlet i januar 2026. Resultaterne bygger på 11.000 besvarelser, svarende til 25 pct. af de adspurgte lærere.

Bilag A. Hvad vurderer lærerne vil løfte elevernes faglige udbytte mest?

Figur A1 Lærerne peger på støtte til elever med særlige behov, flere tolærertimer og bedre muligheder for at tilpasse undervisningen som de vigtigste veje til højere faglighed.

Bilag B. Har lærerne tilstrækkelig tid til at forberede undervisningen?

Figur B1 Et flertal af lærerne vurderer, at de ikke har tilstrækkelig tid til at forberede undervisningen inden for arbejdstiden.

